

KITÂBU'L- MECMU'U'NUN TERCÜMESİ

Prof. Dr. Ahmet TURAN

ÖNSÖZ

Türkçe'ye tercümseni yaptığımız bu kitap, Hatay'ın Samandağı ilçesi ile İskenderun'un güney batısında Samandağa doğru uzanan kısmında ve Antakya'ya bağlı Harbiye kasabası ile Antakya'nın Armutlu mahallesinde oturan ve bu bölgenin hemen güneyinden itibaren devam eden, Suriye'nin Lazkiye şehri merkez olmak üzere Lübnan'a kadar uzanan bölgede yaşayan Alevîlerin- Fellahların, diğer adları ile Nusayrîlerin kutsal kitabıdır. Bu kitap Nuseyrîlere göre adeta müslümanların Kur'ân-ı Kerim'i gibidir!

Bilindiği gibi Nusayrîlik, Nusayrîlerin inandığı ve Bâtınîlikten kaynaklanan aşırı bir Şîî fırkasıdır. Bu fırka, Bağdat çevresinde yaşayan ve İmamiyye'nin X. imamı Ali en- Nakî'nin zamanında onun tarafından gönderilen bir peygamber olduğu söyleyen; onun hakkında aşırı görüşler ileri sürerek onun ilâh olduğunu söyleyen ve haramları helâl sayan bir dâî olan²; Başka bir rivayete göre de İmâmiyye'nin XI. imamı Hasan el- Askerî (ö. 260/873)'nin "bâb"ı olduğunu iddia eden, daha sonra da onun tarafından gönderilen bir peygamber olduğunu iddia ederek felç hastalığına yakalanıp (260/873) yılında Samarra'da ölen Muhammet b. Nusayr en- Nemîrî tarafından kurulmuş bir firkadır³.

Bu fırkanın görüşlerini, Muhammet b. Nusayr'den sonra Kûfe ile Halep arasında Cunbulâ'da yetişen, aslen İran'lı olan, 957 veya 968'de Halep'de ölen ve Şeyh Yaprak adı ile şöhret bulan Hamdân el- Hasîbî (873- 957) düzene koymuştur. Böylece Nusayrîliğin ikinci kurucusu olarak tanınmış ve Nusayrîler hakkında birçok eser yazmıştır⁴. Burada tercümesini yaptığımız, onaltı sureden meydana gelen bu kitabın,

1 Bunlardan bir kısmı da Adana ve Mersin'de oturmakta olup bunlar günümüzde yöredeki müslümanlarla birlikte yaşadıklarından inançlarını unutmüş görünmektedirler.

2 en- Nevbahtî, Fırâku'ü - Şîa, Beyrut trs., s. 93.

3 Turan(A), Les Nusayris de Turquie dans la Region de Hatay (Antioch), Paris, 1973, s. 3(Paris- Sorbon Üniversitesinde yapılan doktora tezi.)

4 Yazdığı eserler hakkında bakınız: Massignon(L), Esquisse d'une bibliographie nusayrie. Melanges Syriens de Dussaud, Paris, 1939, s. 916.

"Kitâbu'l-Mecmu'u"nun da yazarıdır⁵.

Onaltı sureden meydana gelmiş olan kitap, Ali b. Ebî Tâlib'in sözlerini ve emirlerini, Nusayrîlerin inançlarını ve esaslarını içine almaktadır. Bu kitap Nusayrîler için dini eğitim ve ibâdet kitabıdır. Nusayrîlerin bizzat kendileri bu kitaba "dinin esas taşı" dır demektedirler. Bütün Nusayrî inancını içine aldığından, Nusayrîliğe giriş merasiminde, mezhebe girenlere tekrarlatılmaktadır. Bu kitabın ne zaman yazıldığı hakkında bilgimiz yoktur. Ali'in emir ve sözlerini içeren bu kitabı Muhammet, müslümanlara vahy etmeksizin Nusayrîlere bağışlamış olduğuna, onun oniki Nakîb'e ve yirmi dört Necîb'e geceleyn Mekke yakınlarında Minâ Vâdisinde, Akabe'de verdiği inandırılmaktadır.

Bu kitapta geçen bütün özel isimler İsmâîlî şahsiyetleri olduğundan, bu kitabın İsmâîlî yazılarından meydana gelmiş olduğu daha ilk bakışta anlaşılmaktadır. Burada Nusayrî bilginleri Ali'nin gücünü Allah ile ayniliğe kadar götürmüşlerdir. Dini ayinlerde söylenen "Ayn, Mîm, Sîn" sembollerinin büyük bir rol oynadığını onlara borçludurlar. Bâtınî yorumlamalar sayesinde görünüşte zat olan eski metinlerden birçok parçalar bize kadar muhafaza edilmişlerdir. Nusayrî bilginlerinin kullandıkları İsmâîlî metinler, Kur'ân-ı esas alarak başka şekilde yazıldığı görülmektedir. Bunlar: Ali'den başka ilâh olmadığı, doğmadığı, doğurmadığı; her şeye kâdir oluşu, esirgeyici ve bağışlayıcı oluşu vb. gibi hususlardır. Kitap okunduğunda bu hususlar açık olarak görülecektir.

Bu kitap ilk defa bir Nusayrî Şeyhi olan Adanalı Süleymân Efendi, "Kitâb el- Bâkûra es - Süleymâniyye fi Keşfi Esrâr-ı Diyânet en - Nusayriyye, Beyrut, 1863, 7-34 sayfaları arasında yayınlamıştır. Kendisi bir Nusayrî Şeyhi iken sonradan din değiştirmiş, Hristiyân olmuş, Nusayrî Mezhebinin bütün yönlerini ortaya koyan yukarıda adını verdiğimiz kitabını yazmış ve bu kitap Lübnan'da Katoliklerin desteği ile yayınlanmıştır.

Bundan sonra Süleymân Efendi'nin bu kitabını İngiliz müsteşriki E. Edward Salisbury, arapçası ile birlikte İngilizce'ye tercümesini yaparak, Journal of the American Oriental Society, C. VIII, No, 2, 1864, s. 227 - 308 arasında "The book of Suleymân's first Ripe Fruit. Disclosing the Mysteries of the Nusayrian Religion, By Suleymân Efendi of Adhanah, with copious Extracts" adı ile yayınlamıştır.

1900 yılından önce Suriye'de Arkeoloji araştırmaları yaptığı sırada Nusayrîleri işçi olarak çalıştıran bundan dolayı da Nusayrîliğe ilgi duyan Fransız Müsteşriki René Dussaud Fransaya dönünce Nusayrîler hakkında: "Histoire et Religion des Nosairis, Paris 1900" adlı kitabını yazmıştır. Bu

⁵ Nusayrîlerin tarihi hakkında bakınız: Turan (A), a.g.e., s. 17-65 ve aynı yazar: İslâm Mezhepleri Tarihi, Samsun, s. 149-150.

sefer de René Dussaud kitabının sonunda "Kitâbu'l - Mecmu'u"yu arab-
cası (s.181-198) ile birlikte Fransızca'ya (s.161-179) tercümesini
yapmıştır.

Biz de burada Süleymân Efendi, E. Edward Salisbury ve René
Dussaud'nun yayınlarını karşılaştırarak "Kitâbu'l - Mecmu'u"yu bu alanda
çalışanlara faydalı olmak ümidiyle Türkçe'ye tercümesini yaptık.

KİTABIN TERCÜMESİ

Birinci Sure : İsmi "Başlangıç"1.

Boynuzu olmayan hayvanın işini üzerine alana ne mutlu2! Birisi benden açıklamamı istedi. Ben de Ali b. Ebî Tâlib, Emîru'n - Nahl3'in manevî yüceliğinin sevgisinde ilk cevabıma başlamak istiyorum. O'nun künyesi Haydar b. Ebî Turâb4'dır. O'ndan yardım istiyorum. O'ndan isteğimi yerine getirmesini istiyorum. O'nu anmakla başarıya ulaşırım. Kurtuluş O'ndadır. O'na sığınıyorum. O'nda yüceldim. Yardımı O'ndan istiyorum. O'nda neşet ettim. O, gerçeğin ispatı, dinin selâmetidir.

Seyyit Ebu Şuayb Muhammet b. Nusayr Sâmirî5 Yahya b. Maîn'e: Ey Yahya! Hayatla birlikte sana bir hastalık geldiğinde veya ölümlle birlikte bir felakete uğradığında; aşırı taassup için olan bu beşeri gömleklerden sıyrılarak, nurani ışıklar yaparak, temiz, temizlenmiş, yüce, bembeyaz koku ile, saf ve tertemiz kılan bu ulvi bir davetle çağır. Buna nurani heykelleri tabii kıl ve ey delâleti ile yol gösteren, kudreti ile zâhir, hikmeti ile bâtın, kendisi ile varlığı gerekli, sıfatları ile, ismi ile konuşan! Ey O, ey herşeyi olan, evveli ve sonu olmayan ezeli! Sebeblerin sebebi, gâyelerin gâyesi, sonların sonu! Ey gizli sırları bilen, ey hâzır, ey mevcûd, ey zâhir ve ey maksûd olan, ey gizlenmeksizin gizli olan, ey nûrundan nûruna parlayan ve nuru kendinde sönen! O nûr senden başladı, sana dönüyor. Ey her nûru ortaya çıkararak, meydana çıkan! Her nûra "isim", her isme mekân, her mekâna makam, her makama "bâb" kılan! O, O'ndan O'na yönelen "bâb" ı irşâd ediyor. Ve yine O'nda O'na giden "bâb" 'a giriyor. Sen ey Emîru' n- Nahl, ey kendine yönelene yol gösteren Ali b. Ebî Tâlib! Her şey sensin, hû, yâ, hû, yâ hû! Ey her şeyi kendisinden başka kimsenin bilmediği! "Sîn" ile ilgili meseleleri "selekûn, sulûken, selikûn, sâlikûn, selikin" bunlarla ilgili sorunların sordukları şeyi senden istiyorum.

Mürşitlerin mürşidi, dinin ve akidelerin süsü Ali ile, kalplerimize ve inanan kardeşlerimizin kalplerine iyilik, takva, doğruluk, ilim ve din üzere yumaşaklık ver. Senin temiz huzurunu, göz kamaştıran kudretini,

1 Adanalı Süleymân Efendi, Kitâb el- Bâkûre es- Süleymâniyye fî Keşfi Esrâr-ı Diyânet en- nusayriyye, Beyrut, 1863, s.7-10; Salisbury (E. Edward), The book of Suleymân's first Ripe Fruit. Discolising the mysteries of the Nusayrian Religion. By Süleymân Efendi of Adhanah, With Copious Extrocts. Journal of the American Oriental Society., C. VIII, No. 2, 1864 s.236-238; Dussaud (René), Histoire et Religion des Nosairis, Paris. 1900, Fransızcası s. 161-163, Arapçası, s. 181-183.

2 Ali'nin aslanla mukayese edilmesidir.

3 Nahl, bal arısı ve bağış demektir. Burada manası, bağışta bulunanların emiri anlamına gelmektedir. Haydarî mezhebi tarafından kabul edilmiş bir lakaptır.

4 Haydarîler tarafından kabul edilen Ali'nin lakabıdır.

5 Nusayrî mezhebinin kurucusudur. Önsöze bakınız.

herkesi kaplayan rahmetini hatırladık. Gerekli olan farz ve yerine getirilmesi gerekli olan hak vardır. Bunlar: Sırlar, öğütler, azamet, öğrenmek, üstünlük ve galip gemektir. O'nun parlaklığı sende doğdu. Ve O, hidâyetin tacı, kuvvetli din ve dosdoğru yoldur⁶. Din O'nun zâhirini ve bâtını tanıdıysa başarıya ulaştı ve kurtuluşa erdi. Efendimiz Selmân, O'nunla ilgili haberleri birbiri ardına ekleyerek O'nu bize tanıttı. O'na gidecek yolu bize gösterdi. Ve bizi o yola sevketti. O, bizim şeyhimiz, efendimiz, başlarımızın tacı, dinimizin esası, gözlerimizin aydınlığıdır. Ali, es- Seyyid Ebu Abdillah el - Hüseyin b. Hamdâni'l- Hasîbî'nin ruhunu takdis etti. Çünkü O'nun makamı safa makamı, mahalli sıdk ve vefa mahallidir. Allah'ın ismi ile, Allah ile, Allah'ın ilmini bilen es-Seyid Ebu Abdillah'ın sırrı ile başlarım. O'nun şöhretinin sırrı sâlih olmasıdır. O'nun sırrı Allah'ın O'nun başarılı kılmasıdır.

İkinci sure : İsmi "İbni el- Veli'yi yüceltme"⁷.

Hissin duyduğu, şahsın görünmediği, rüyasında uyuyanın gördüğü şeyin en güzeli ile başlarım. O, şöyle söyleyerek seslenir: Buyur, buyur, ey Emîrî'n - Nahl ! Ey Ali b. Ebî Tâlib! Ey her arzu edenin sevip dile-diği! Ey ulûhiyeti ile ezeli olan! Ey bütün yaratılmışların aslı! Sen bizim gizli ilâhımız, açıkca imamımızsın.

Ey gizlenen şeylerde açığa çıkan, açığa çıkan şeylerde gizlenen, içinde gizlendiği şeyle açığa çıkan, açığa çıkanla içinde gizlenen, zatıyla zâhir olan, yüce olmakla yükselen, Muhammet'e ait olması ile gizlenen, nefesine, nefisinden nefesine çağırın sen ey Emîrî'n Nahl! Ey Ali! Senin nurun aydınlattı. Senin güneşin doğdu. Senin aydınlığın yayıldı. Senin yüceliğin büyüdü. Senin şanın yüceldi. Senin bizim ve bütün inanan kardeşlerimiz için alçalttığın kimselerin şerrinden beni emin kılman sebebiyle ve akdi bozan, kaldıran, değiştiren, kirleten, yere batıran, işe yaramaz hale getiren, atıntı durumuna düşürenin şerrinden sana sığınırım. Şüphesiz sen her şeye kâdirsin.

Veli b. Veli, Ebu'l - Hüseyin Muhammet İbni Ali'nin sırrı ile. O bize açıkca gönderildi. Kim O'nu selam ile anarsa onun sırrı ile Allah ona yardım eder.

Üçüncü Sure : İsmi "Ebu Saîd'i yüceltmektir"⁸.

Ey mülkün sahibi! Ey Emîrî'n- Nahl! Ey Ali! Ey çok bağışlayan! Ey ezeli! Ey tövbeleri kabul eden! Ey "bâb"⁹ 'i sevkededen, senden istiyoy-

6 Kur'an 'dan alınmış ayet.

7 Süleymân, el- Bâkûra, s. 10 - 11; Salisbury, a. g. e., s. 238-239; Dussaud, a.g. e., s. 163- 164 ve 183 - 184.

8 Süleymân, al - Bâkûra., s. 11-14; Salisbury, a.g.e., s. 239-241; Dussaud, a.g.e., s. 164- 165 ve 184 - 185.

9 Yani Selmân el- Fârisî'yi propoğandaya teşvik etmektedir.

rum. Beş seçilmiş¹⁰ ile, altı vahiy¹¹ ile, yedi parlak yıldız ile, sekiz kürsü taşıyıcısı ile, dokuz Muhammedîler ile¹², on saf horozlarla¹³, Bâb'ın onbir dönmesi¹⁴ ile, oniki imâm¹⁵ ile, sendeki onların imanı ile senden istiyorum.

Ey bütün gayenin sahibi! Onların senin yanındaki hakları ile. ey Emîru'n - Nahl! Ey yüce devletin sahibi! Ey sen, bir olan! Senin ismin birdir ve sen birliğin başısın. Ey O'nun zâtının yedi keskin kılıcında zâhir olan! Kalplerimizi ve azalarımızı O'nun engin bilgisi üzerine sabit kıl. O'nun bu büyük unutulmuşluğundan bizleri koru. O'nun semasının yıldızları arasında, O'nun nurunun gömleklerini bize giydir.

Yüce Şeyhimiz! En yüce, en büyük! Gençliğinde Allah'tan korkan efendimizi anarız. Abu Saîd el - Meymun İbni Kâsım et- Taberânî¹⁶ Allah'ın bilgisini bilen, umumi yardıma mazhar olandır. O, gücü ile aldığı hakkından mahrum edildi. Ebu Dehîbe ve Ebu Dehîbe'nin âlf onu izledi. Allah lânet etsin. Ebu Saîd'in ailesine gelince, Allah'ın rahmeti ve selamı üzerine olsun. Ebu Saîd eş- Şabb et- Takî el- Hurr el- Meymun İbn Kâsım et- Taberrânî'in sırrı ile...O'nun sırrı Allah'ın O'na inayetidir.

Dördüncü Sure : İsmi" Kaynağı nereden geldiği, Nisbeti¹⁷".

Başarımı Allah ile güzel ettin, yolumu Allah için iyi bildin. İştirme duyumu, dinleme özelliğimi, Şeyhim¹⁸, efendim ve müşşidimden daha güzel yaptın. Allah "ayn, mîm, sîn" bilgisi ile O'nu nimetlendirdiği gibi beni de nimetlendirir. O (ayn, mîm, sîn), kendisine ibadet olunan önden ve alınımın iki tarafından dazlak olan "Ali b. Eî Tâlib¹⁹ 'den başka ilâh

10 Muhammed, Fâtıma, Hasan, Hüseyin ve Muhsin.

11 Yukarıda verilen isimlere Selmân el Fârisî'yi de katmaktır.

12 Muhammed, Hasan, Hüseyin, Zeyne'l- Âbidîn, Muhammed el- Bâkr, Cafer es- Sâdik, Musa el- Kâzım, Ali er- Rıza ve Muh. el- Cevâd.

13 10. notta isimleri verilen beş kişiye Navfal, Ebu'l- Haris, Muhammed b. el- Hünefiyye, Ebu Berzah ve Abdullah b. Nadlah'ın katılması ile elde edilen sayı.

14 Bunlar: Rûzbah İbn el- Morzabân, ebu el Alâ Raşid el- Hadjarî, Kanbar İbn Ebî Halid el- Kâbüli, Yahya İbn Muammer, Câbir İbn Yezîd el- Jüfi, Muhammed İbn ebî Zeynep el- Kâhili, el- Mufaddal İbn Ömer, Ömer İbn el- Mufaddal, Muhammed İbn Nusayr el- Bekri en- Nurneyri, Dahyah İbn Halife el- Kelbi ve Ümmü Seleme.

15 Bunlar İmâmiyye'nin oniki imamıdır.

16 X. - XI. yüzyılda yaşamış, Hamdân el- Hasibî'den sonra gelen Nusayrîlerin en büyük dini lideri olup Muhammed İbn el- Jilli'nin mürididir. Nusayrîler hakkında birçok kitap yazmıştır. Bu kitapların en önemlisi "Kitâbu Mecmua el- Âyad (Nusayrî Bayramlarından bahseden kitap)"dır. Bu kitap Şam'da Zâhiriyye Kütüphanesi 5 numarada ve Almanya'da Berlin Kütüphanesi, Arapca yazmalar bölümü 4292 numarada kayıtlı bulunmaktadır.

17 Süleymân, el- Bâkûra, s. 14-18; Salisbury, a.g.e., s.241-245; Dussaud, a.g.e., s.166-167 ve 185-187.

18 Nuayrî mezhebine girişte başkanlık yapan kimse.

19 Ali'nin her zaman mukâyese edildiği aslana ima.

olmadığına şahadet ederim²⁰". Övülmüş Seyyid Muhammet'ten başka perde (hicâp) yoktur. Kendisine yönelinen es- Seyyid Selmân el-Fârisî'den başka kapı (bâb) yoktur²¹. Ben bunu yüce zâtın hakikat bilgisi ile kulluk köleliğinden boynumu azat eden, bolluğun, verimliliğin kaynağına beni çıkararak, kurtuluş yoluna beni sevkeden, itimadım, gayem, efendim ve şeyhimden dinledim. Faziletli efendi, yüce bir dağ, amcam²²-şeyhim, efendim, başımın tacı, hakiki babam²³, Ahmet, bu büyük sırrı; şu şu senede, şu şu ayda, şu günde O'ndan bana iletti. Ahmet İbrahim'den, İbrahim Kasım'dan, Kasım Ali'den, Ali Ahmet'ten, Ahmet Hıdır'dan, Hıdır Selmân'dan, Selmân Subuh'tan, Subuh Yusuf'tan, Yusuf Cebrâil'den, Cebrâil Mualla'dan, Mualla Yâsîn'den, Yâsîn İsâ'dan, İsâ Muhammet'ten, Muhammet Hüdâ Muhammet'ten, Hüdâ Muhammet Rıza Ahmet'ten, Rıza Ahmet Safendî'den, Safendî Belazûrî Efendi'den, Belazûrî Esed Hasan er- Reşikî'den, Hasan er - Reşikî Muhammet'ten, Muhammet Merhef Mısır'dan, Merhef Mısır Akdî Cebrâil'den, Akdî Cebrâil Abdullah el- Cualiy'den, Abdullah el - Cualiy İsmâil el- Luffaf'dan, İsmâil el- Luffaf Cafer el- Verrek'tan, Cafer el- Verrak ahmet et- Tarraz'dan, Ahmet et- Tarraz Ebu'l - Hüseyin Muhammet İbn Ali el- Celfî'den, Ebu'l - Hüseyin Muhammet İbn Ali el- Celfî es- Seyyid Ebu Abdullah el- Hüseyin İbn Hamdân el- Hasibî'den, es - Seyyid Ebu Abdillâh el- Hüseyin İbn Hamdân el- Hasibî İrân diyarındaki zâhid, âbidlerden olan efendisi ve şeyhi Ebu Muhammet Abdillâh İbn Muhammet el - Cennân el - Cunbulân'dan, Abdullah el- Cennân el- Cunbulân Muhammet b. Cüdeb ²⁴den, Muhammet b. Cüdeb es - Seyyid Ebî Şuayyib Muhammed b. Nusayr el- Abdî el- Berî en- Nu- meyrî'den ki o son kişi Hasan el- Askerî'nin bâbıdır. Selâm O'na, iteat O'nadır. Dini ve nesebi düzenleyen Muhammet b. Nusayr ile efendimiz Hasan el- Askerî, dinin ve şânı yüce kardeşlerimizin sırm ile sapıkların ve zâlimlerin söylediği sözlerden yüce ve büyüktürler. Onların her yerde ve herkesten şânı yücedir. Onların ve onların hepsine Allah'ın inayetinin sırm ile şahadet ederim ki, Hasan el- Askerî evveldir, âhirdir, bätündür, zâhirdir. O, her şeye kâdirdir.

Beşinci Sure : İsmi "Gâlibiyet"²⁵.

"Allah'ın yardımı ve fethi geldiği ve insanların dalga dalga Allah'ın dinine girdiğini gördüğün zaman, Rabbini överek tesbih et, O'ndan mağfiret dile. Çünkü O, tövbeleri kabul edendir"²⁶". Şahadet ederim ki,

20 Bu cümle Nusayrîlerin kelime-i şahadetleridir.

21 "Ayn, mîm, sîn", Ali, Muhammet, Selmân demek olup Nusayrîlerin mükemmelliği ile şekillenmiş bir semboldür.

22 Nusayrî mezhebine ait ilk bilgiyi veren rolünü oynayan şahsiyetin lakâbıdır.

23 Mezhebe giriş merasimini yapan akrabalık bağı.

24 Bunlar nusayrî bilim adamlarıdır. Bkz. Turan(A), a.g.e., (doktora tezi), s. 22-27.

25 Süleymân, el- Bâkûra, s.18-20; Salisbury, a.g.e., s.245-248; Dussaud, a.g.e., s. 167-170 ve 187-189.

26 Bu Kur'an'ın Nasr suresi, ayet 1-3'den ibarettir.

Mevlâm Emîru'n- Nahl Ali, zatının nurundan es- Seyyid Muhammed'i yarattı. İsmi, nefsi, arşını, kürsüsünü, sıfatını O isimlendirdi. Hakikatte birleşmediği halde ondan hiç ayrılmaz, bir şekilde birleşti. Ayrılıp uzaklaşması gerektiğinde O'ndan hiç ayrılmadı. Nuru ile O'nunla birleşti. Gerçeği müşahede ile O'ndan ayrıldı. Muhammet Ali'den hissin ruhtan gelmesi, güneş ışınlarının güneşten geldiği, suyun gürültüsünün sudan geldiği, birleşik durumun ayrıldığı, şimşekten şimşeğin çıktığı, bakanın nazar değmesi, sükûnun harekete geçmesi gibi çıkmıştır. Eğer Ali b. Ebî Tâlib zâhir olmayı dilerse O'nun nurunun güvenliği O'nda ğaib olur. Şehadet ederim ke sey yid Muhammet O'un nurunun nurundan Seyyid Selmân'ı yarattı. O'nu "bâb" 'ı kıldı. Kitabını O'na verdi. O, Salsal ve Salsabîl'dir. O, Câbîr ve Cebrâildir. O, Hüda'dır ve yakındır. O, Alemlerin Rabbı'nın hakikatıdır. Yine şehâdet ederim ki, es- Seyyid Selmân beş şerefli yetimi yarattı. Onların birincisi en büyük yetimdir. Ay gezegenidir. Kokusu yayılan misktir. Siyah yakuttur. Yeşil zümrüttür. Bunlar: el-Mikdât b. el- Esved el- Kindî, Ebu Zerri' - Gifârî, Abdullah b. Revâha el- Ensârî, Osman b. Maz'ûn en- Necâşî ve Kanber b. Kâdân ed- Devsî'dirler. Bunlar, celâl ve tazim sahibi müminlerin emini zikretmek için onun kuludurlar. Bu âlemi; güneşin doğuşundan batışına, güneyinden kuzeyine, karasına, denizine, ovasına, göğü taşıyan dağna, yeryüzünü Cabalka'dan Cabarsa²⁷'ya, el-Ahkâf²⁸ rasathanelerine, Kaf dağı²⁹'na, deveran eden gökkubbenin kuşatmış olduğu her şeye varncaya kadar, müminlerin toplandığı yer olan es- Seyyid Muhammet es- Samîrî'nin şehrine varncaya kadar her şeyi onlar yarattı. Orada es- Seyyid Ebu Abdullah el- Hasibî'nin görüşü üzerine ittifak ettiler. Bu konuda şüphe etmediler. Ortak da koşmadılar. Ali b. Ebî Tâlib'in sınırda açığa çıkmazlar. O'na ait olan haya perdesini yırtmazlar, O'nun huzuruna ancak bir "bâb" 'tan girebilirler. İnananları, emin kılınanları, huzur içinde bulunanları, doğruları, düşmanlarına ve düşmanlarımıza karşı yardımcıları kıl. Ve yine inananları huzur içinde, onları fakirlere ihsanda bulunanları müminler cümlesinden kıl ve düşmanlarımıza ve düşmanlarına karşı yardımcıları kıl.

Sağ eli ile (gücü kuvveti ile) fetheden, fethi fetheden kimsenin fet-hinin sırrı ile... Efendimiz Muhammet, Fâtır, Hasan, Hüseyin, gizli sırrı olan Muhsin, ağızı dualı insanların ve ariflerin sayısının sırrı ile ... Selâm onları ananların üzerine, Allah'ın rahmeti onların hepsinin üzerine olsun.

Altıncı Sure : İsmi "Secde etme, Sücûd³⁰".

Allah'u Ekber, Allah'u Ekber, Allah'u Ekber. Secde; ibadet olunan,

27 Birincisi uzak doğuda, ikincisi ise uzak batıda bir yer adıdır. Bkz. Yâkût, Mu'cem..., C.2, s.2.

28 Bkz. el- Ahkâf, Kur'an, XLVI/20'de zikredilmiştir.

29 Bkz. Kaf dağı, Kur'an, XLII/20'de zikredilmiştir.

30 Süleymân, el- Bâkûra, s.20-21; Salisbury, a.g.e., s.248-250; Dussaud, a.g.e., s.170-171 ve 189-190.

alnının iki yanı dazlak yüce rab içindir. Ey Efendim, ey Muhammet, ey Fâtır, ey kâhır, ey büyük mananın nuru ve yüce "hicâp", seninle yardım istiyorum. Bu dünya yurdunda beni koru, seni vekil tutuyorum. Beni ateşin azabından³¹ koru. Allah yerin ve göklerin nurudur³². O, yücedir, büyüktür. O'na yöneliyor ve işaret ediyoruz. Üstün ve yüce "bab" için O'na yöneldim. İsmi için secde ettim. "Mana" için ibadet ve secde ettim. Fâni yüzüm; diri, daim ve ebedî olan Ali'nin yüzü için ibadet ve secde ettim. Fâni yüzüm; diri, daim ve ebedî olan Ali'nin yüzü için, secde etti. ey Ali, ey büyük! Ey Ali, ey büyük! Ey Ali, ey büyük! Ey Ali, ey en büyük! Ey bütün büyüklerden daha büyük! Ey kuşluk vaktinin güneşini yaratan! Işık saçan ayı yaratan! Ey Ali, üstünlük sana aittir. Ey Ali birlik sana aittir. Ey Ali mülk senindir. Ey Ali büyüklük sana aittir. Ey Ali, işaret sana aittir. Ey Ali, iteat sana aittir. Ey Ali, sen şefeat edensin. Ey Ali, yaratma gücü sana aittir. Ey Ali, sen her şeye kâdirsin. Ey Ali, sen "Bakara Suresi" sin. Eman senden ya Ali! Rızâ olduktan sonra azabından ve gazabından sana sığınırım. Mucize gösteren ve aciz bırakanla sana iman ettim. Ey Emîru'n- Nahl, acizlikten sen yücesin. Kalpten inanıyorum ki sen gizli ve görünensin. Dış görünüş bakımından sen imâm, bâtinî olarak tanrısın.

Ey O, ey O! Ey seni üstün kılma, anma ve bir olarak kabul etme hususlarında dilediğini üstün kılan! Ey O., ey O! Ey senin büyüklüğünü itiraf etmeyen, inkâr eden, aşağılayan kimseleri zelil kılan! Ey hâzır, ey varolan! Ey ulaşamıyan gâib! Ey Emîru'n, Nahl, ey Ali, ey büyük!

Yedinci Sure: İsmi "Selâm"³³.

Secde ettim, selam verdim, süzümü yer ve göklerin yaratıcısına hanif ve müslüman olarak çevirdim ve ben müşriklerden değilim³⁴. Kadîm olan manadan selamın başlangıcı ismi azîm üzerinedir. İsmi azîm bâb'ı kerîm'e selam verdi. Selam bâb'ların üzerine olsun. Selam eytâm'ın (yetimlerin) üzerine olsun. Selam nakîb'lerin üzerine olsun. Selam necîb'lerin üzerine olsun. Selam seçilmişlerin üzerine olsun. Selam kurtarıcıların üzerine olsun. Selam imtihan edenlerin üzerine olsun. Selam mukarrebîn'in üzerine olsun. Selam kerûbiyyî³⁵'in üzerine olsun. Selam ruhânîler'in üzerine olsun. Selam pak ve temiz olanların üzerine olsun. Selam ibadet edenlerin üzerine olsun. Selam dinleyenlerin üzerine olsun. Selam ulaşanların üzerine olsun. Selam dinleyenlerin üzerine olsun. Selam ulaşanların üzerine olsun ki onlar mertebe ehli kimselerdir. Bütün

31 Yani cehennemden. Kur'ân II/120 den alınmıştır.

32 Kur'ân XXV/35 den alınmıştır.

33 Süleymân, el- Bâkûra, s.21-23; sailsbury, a.g.e., s.250-252; Dussaud, a.g.e., s.171-172 ve 190-191.

34 Kur'ân. VI/79.

35 Meleklerden büyük olanlar: Cebrâil, İsrâfil, Azrâil, Mikâil.

safa alemi onları taktis eder. Selam doğru yola tabi olan, hidayete ulaşan, cehaletin sonuçlarından sakınan, yücelerin yücesi olan melike iteat eden ve Muhammet'in yüz yirmi dört bin peygamberin-ki onların ilki bâb, so-nuncusu ulaşandır- efendisi olduğumu ikrar edenlerin üzerine olsun. Selam sizlerin üzerine olsun ey Allah'ın salih kulları! Allah sizleri ve biz-leri na'ım cennetinde gökteki yıldızların arasında bir araya getirsin.

Sekizinci Sure : İsmi "İşaret"³⁶

Bütün boyunların kendisi için eğildiği, en zor ve güç işlerin ona kolay geldiği ilah bütün noksanlıklardan münezzehtir. Kendisini Allah katında büyük bir makamın faziletli ve şerefli kıldığı "Gadîrhum" bay-ramı gününde Hz. Muhammet Mustafa'dan niyet ve işaret belirmiştir. Ben sana işaret edenlerden bir kulum ey dinler emîri! Ey Ali! Tevhîd, takrîd³⁷, tanzîh ve tecrîd ile büyüklük senin içindir. Ey yüce olan, ey ezeli, ey ebedî, ey yaratıcı, ey hakîm! Hz. Muhammet'in haydîn Allah yolunda harbe, haydîn Allah yolunda cihâda diye söyleyerek beyaz bineğine binmiş ve Mekk'nin kapısından çıkmış olduğu halde sana işaret için senden isterim. ey nurun nuru, ey büyük kayaları yarıp çatlatan! Ey büyük okyanusları sevk ve idare eden, ey işleri evirip çeviren! Müminleri, bekçisi rdvân olan yüksek cennet-lerinde yerleştimen için bu benim sana işaretimdir. Bu cennetleri isteyen ey başarılı kull! Çok yüceden, turu'l- eyemen yönünden mübarek ağaçtan bir nidâ şöyle der: Ey habibim, ey Muhammet! Her kim bana nisanın ortasındaki perşembe günü öğleyin veya şabanın yansının gecesi veya cumasının gecesi veya ramazan ayının son beş gecesi veya kuddas³⁸ günü veya milad gecesi veya Gadîrhum bayramı günü samimi kalp ve halis niyetle bu dua ile dua ederse onu ümmetim yapar, cennetime sokar. Ona rahmetimin kadehinden içirir ve onu üzülmeyecek ve kendileri için korku olmayacak olan müminlerle beraber kılanm³⁹. Aleviyye'nin "ayın"ının, Muhammediyye'nin "mim"inin, Silsiliyye'nin "sin"inin sırım "A M S" sırım ile bu işaretimi verdim. Duamızın başlangıcı ile manamıza işaret ederiz ve rahman ve rahîm olan Allah'ın adıyla söyleriz. Duamızın sonunda bizi hidayete ulaştırana şükrederiz ve hakkı söyleriz. Hamd Alemlerin Rabbı olan Allah'adır.

36 Sülemân, el- Bâkûra, s. 23-25; Salisbury, a.g.e., s. 252-254; Dussaud, a.g.e., s.172-173 ve 191-192. Buradaki işaret Hz. Muhammet'in Gadîrhum'da Ali'yi yerine halife olarak belirttiğini gösteren parmak işaretidir.

37 Boyun eğmek iteat etmek.

38 Hristiyanların ekmek ve şarap üzerine okudukları dua.

39 Krş. Kur'ân II/36.

40 Süleymân, el- Bâkûra, s. 25; Salisbury, a.g.e., s. 254; Dussaud, a.g.e., s. 174 ve 192-193.

Dokuzuncu Sure : İsmi "el- Aynu'l - Aleviyye, Alevî ayın'ı 40".

Apaçık, zâhirî, zâtî Aleviyye'nin "ayın"ının, Hâşimî, melekûtî, nurânî, kurâsı, Muhammediyye'nin "mim"inin, Nusayrî, Nemîrî, Bekrî, bâbî, Selmânî, Cebrâilî, silsilenin "sin"inin sırnı "A M S" sırnı ile başlanm.

Onuncu Sure: İsmi "el- Akd, Akid⁴¹".

Şehâdet ederim ki allah haktır. O'nun sözü haktır. Örtüsüz gizli olan Ali b. Ebî Tâlib hakkı mübîndir. Şehadet ederim ki cehennem kâfirlerin varacağı yer, cennet müminlerin varacağı yerdir⁴². Su arşın altından akar, arşın üstünde ise Rabbü'l- Alemîn vardır. Arşın; taşıyıcıları O'na yakın olan sekiz mükerremdir. Benim ve bütün üminlerin hazırlığı "A M S" akdinin sırnı ile benim gücüm ve kuvvetimdedir.

Onbirinci Sure : İsmi "Halkın Dağ diye isimlendirdiği Şehâdet⁴³".

Allah, kendisinden başka tanrı olmadığına şâhittir. Melekler ve ilim sahipleri adaletle şahittir ki O'ndan başka tanrı yoktur. O azizdir, hakîm'dir⁴⁴. Allah katında din İslâm'dır⁴⁵. Rabbimiz, senin indirdiğine inandık ve elçiye uyduk, bizi şahitlerle beraber yaz⁴⁶. "A M S" şehadetiyle bana şehadet et ey büyük "hicâp"! Bana şehadet et ey kerîm olan "bâb"! Bana şehadet et ey Mikdât el- Yemîn! Bana şehadet et ey efendim Ebu Zer eş- Şimâl! Bana şehadet et ey Abdullah! Bana şehadet et ey Osman! bana şehadet et ey Kanber b. Kâdan! Bana şehadet et ey Nakîb! Bana şehadet et ey Necîb! Banâ şehadet et ey Seçilmiş! bana şehadet et ey kurtarıcı! Bana şehadet et ey imtihan eden! Ey yaklaşmış olan, ey büyük, ey büyük, ey rûhânî, ey ziyadesiyle pak olan, ey ibadete koşan, ey dinleyen, ey ulaşan! Bana şehadette bulun ey mertebeler ehli ve bütün sefa âlemi! Şehadet ederim ki önden ve yandan saçları dökülmüş (dazlak) olan mâbud Hz. Ali b. Ebî Tâlib'den başka "ilah", seyyid Muhammet Mahmut'dan başka "hicâb", Hz. Selmân el- Fârisî'den başka "bâb" yoktur. Meleklerin en büyüğü beş eytam (yetimler)'dir. Diğer bel- delerde inançlarımızı ortaya koyan şeyhimiz ve efendimiz Hüseyin b. Hamdân el- Haşîbî'nin görüşünden başka görüş yoktur. Beşeriyette zuhur

41 Süleymân, el- Bâkûra, s. 25- 26; Salisbury, a.g.e., s. 254; Dussaud, a.g.e., s. 174 ve 193.

42 Kur'an'dan alınmıştır, bkz. Sure XLVII/12.

43 Süleymâ, el- Bâkûra, s. 26-28; Salisbury, a.g.e., s. 255-257; Dussaud, a.g.e., s. 174-176 ve 193-195.

44 Bkz. Kur'an III/18.

45 Kur'an III/19.

46 Kur'an III/53.

eden mer'i suretin küllî gaye olduğuna, O'nun nûrânî zuhuruna şahadet ederim. O'ndan başka ilah yoktur. O, Ali b. Ebî Tâlib'tir. O, ihata edilemez, kuşatılmaz, idare edilemez, görülemez". Ben Nusayrî dininden, Cündübî görüşünden, Cünbulânî tarikatından, Hasîbî mezhebinden, Cillî inancından, Meymunî fikhından olduğuma şahadet ederim⁴⁷". Şiddetli geri dönüşe, parlayan saldırıya, perdenin kalkacağına, körlüğün açılacağına, saklı olanın açığa çıkacağına, gizli olanın açıklanacağına, Ali b. Ebî Tâlib'in güneşin kaynağından zuhuruna, bütün nefisleri kabzedeceğine yakinen inanırım. Şöyle ki altında aslan, elinde zülfikâr, arkasında melekler, önünde Seyyid Selmân, su iki ayağının arasından fışkırıyor, Hz. Muhammed nida ediyor ve diyor ki: Bu sizin efendiniz Ali b. Ebî Tâlib'dir, O'nu tanıyınız. O'nu tesbih ediniz, tazim ediniz, O'nu yüceltiniz. Bu sizin yaratıcınızdır. Rızkınızı verendir. O'nu inkâr etmeyiniz. Ey evlatlarım, O'na şahadet ediniz. Bu benim dinin ve inancımıdır ve itimadım O'nadır. Ben O'nun için yaşar, O'nun uğruna ölürüm. Ali b. Ebî Tâlib diridir, ölmez. Kudret ve kuvvet O'nun elindedir. Kulak göz kalp, bütün bunların hepsi O'ndan sorumludurlar⁴⁸. Bize onlara selam vermek gerekir.

Onikinci Sure : İsmi "İmâmiyye"⁴⁹.

Ey parlayan ve aydınlanan yıldızlar, deveran halinde olan gökler! Bana şahitlik ediniz ki apaçık bir şekilde bilinen ve tanınan sûret-i mer'iyye Ali b. Ebî Tâlib'dir. O, ezeldir, birdir, tektir, sameddir, parçalanamaz, bölünemez, taksim edilemez, sayılamaz. O, benim ve sizin ilahınızdır. Sizin ilahınız ve benim ilahımdır. Benim imamın ve sizin imamınızdır, imamların imamıdır. Karanlıkları aydınlatan, başının dazlaklığı zâhir olan Ebu Tûrâb, Haydardır. Örtüsüz bir şekilde gizli olan, güneşin kaynağından zuhur eden, bütün nefisleri kapzedendir. O'nun ve heybetinin celâlinin büyüklüğü, ilahî şimşegin ışığının yüceliği için boyunlar O'na eğilim, zor işler O'na kolay olur. O, gökyüzündeki gizli ilah, aynı zamanda da yeryüzünde imamdır. Bütün imamların imamıdır. Ali b. Ebî Tâlib'in sırrı kadîm - i zamandır. Bütün imamların imamıdır. Ali b. Ebî Tâlib'in sırrı kadîm-i zamandır. Hicâb'ın sırrı Seyyid Muhammet'tir. O'nun bâb'ı hidayet ve iman bâb'ı olan Seyyid Selmân'dır. Onları rıza ve selam ile anmak bizim görevimizdir.

47 Bu cümle Nusayrîlerin kelime-i şahadetleridir. Makaledeki not 20 ile karşılaştırınız.

48 Kur'an XVII/36.

49 Süleymân, el-Bâkûra, s. 28-29; Salisbury, a.g.e., s.227-228; Dussaud, a.g.e., s. 176-177 ve 195-196.

Onüçüncü Sure : İsmi "Müsâferet, Yolculuk⁵⁰.

Yerlerde ve göklerde olanların hepsi Allah'ı tesbih eder. O, Aziz ve Hakîm'dir⁵¹. Biz Allah için olduk ve O'nu tesbih ederiz. Bütün mülk Allah içindir ve Allah'ı tesbih eder. Allah'ın ismiyle, O'nunla, Seyyid Ebî Abdillah'ın sırrıyla, şeyhin ve O'nun " A M S" denizinden içen seçilmiş çocuklarının sırrıyla ki onlar elli bir tanedir. Onlardan 17 tanesi Iraklı, 17 tanesi Şamlı, 17 tanesi de gizlidir.

Onlar Harran şehrinin kapısında durmuş hakla alıyor ve hakla veriyorlar. Kim onların dinine uyar ve onların ibadetleri ile ibadette bulunursa, Allah o kimseyi kendini tanımaya muaffak kılar. Kim de onların dinine uymaz ve onların ibadetleri ile ibadet etmezse Şeyhin ve Seçilmiş evlatlarının sırrıyla Allah'ın lâneti onun üzerine olur. Allah onların hepsini mutlu etsin.

Ondördüncü Sure : İsmi "el - Beytü'l - Mamur, İmar Edilmiş, Bakımlı Ev⁵²"

Andolsun Tûr'a, satır satır yazılmış kitaba, yayılmış ince deri üzerine, mamure ve yükseltilmiş tavana, kaynatılmış denize⁵³ ve Tâlib'in, Akîl'in ve Cafer-i Tayyâr'ın sırrıyla ki onlar kardeşirler⁵⁴. Ali b. Ebî Tâlib nurun nuru, cevherin cevheridir. Ali b. Ebî Tâlib, erkek ve kızkardeşlerden, baba ve annelerden münezzehtir. Tek ve ebedî olarak mevcuttur. Örtüsü olmayan gizlidir. Evin sırrı; evin tavanı, evin tabanı ve evin dört köşesidir. Ev Muhammet'tir. Evin tavanı Ebu Tâlib'dir. Evin tabanı Fâtıma Binti Esed'dir. Evin dört köşesi Muhammet, Fâtır, Hasan Hüseyin'dir ki O evin ortasındaki kapalı ve gizli olan zâviyenin sırrıdır. Bu zâviye gizli sırrın güzelleştiricisidir. Alevî Hâşimî Şerif ev sahibinin sırrıdır ki O kılıçları kırıp, putları parçalamıştır. Ondan rıza ve selam ile söz etmemiz gerekir.

Onbeşinci Sure: İsmi "el- Hicâbiyye⁵⁵

Hicâbü'l - Azîm sırrına, Bâbü'l - Kerim sırrına, efendim Mikdât el - Yemîn'in sırrına, efendim Ebî Zer eş- Şimâl'in sırrına, temiz ve kerîm iki melek olan Hasan ve Hüseyin'in sırrına, iki veli olan Nevfel b. Hârise ve Ebu Berze sırrına, temizlik ve temizlik alemi sırrına, gökyüzündeki her

50 Süleymân, el- Bâkûra, s. 29-30; Salisbury, a.g.e., s. 258-259; Dussaud, a.g.e., s. 177-178 ve 196.

51 Kur'an LVII/1.

52 Süleymân, el- Bâkûra, s. 30-32; Salisbury, a.g.e., s. 259-262; Dussaud, a.g.e., s. 178 ve 179.

53 Kur'an LII(1-6.

54 Nusayriler aynı zamanda Ali'nin babası, annesi ve kardeşlerinin olmadığına da inanmaktadırlar.

55 Süleymân, el- Bâkûra, s. 32; Salisbury, a.g.e., s. 262-263; Dussaud, a.g. e., s. 178-179 ve 197-198.

bir yıldızın sırrına, yüce Kudüs ve orada oturanların sırrına andolsun. Onlardan rıza ve selam ile söz etmemiz gerekir.

Onaltıncı Sure : İsmi "en- Nakîbiyye⁵⁶.

Ülkelerde gezip dolaşmışlardı. Ama bir kurtuluş buldular mı⁵⁷? Mina vadisinde akabe gecesinde 70 adamın içerisinde Muhammet'in seçtiği nakîblerin isimlerini zikrederiz. Onların ilki Ebu'l - Haysem Mâlik b. et- Teyhân el- İshîlî, Berâ b. Marûr el- Ensârî, Münzîr b. Levzân b. Kennâs es - Sâidî, Rafî b. Mâlik el- Aclânî, Esed b. Hüseyin el- İshîlî, Abbas b. Ubâde el- ensârî, Ubâde b. Sâmit en- Nevfelî, Abdullah b. Amr b. Hizâm el- Ensârî, Sâlim b. Umeyr el- hazrecî, Ubey b. Kâb, Rafî b. Varaka, Bilâl b. Riyah eş- Şenevî, Nakîblerin nakîbi, Necîblerin necbî sey-yidimiz Muhammet b. Sinân ez- Zâhir⁵⁸'dir. Onlardan rıza ve selam ile söz etmemiz gerekir.

---

56 Süleymân, el- Bâkûra, s. 32-34; Salisbury, a.g.e., s. 263; Dussaud, a.g.e., s. 179 ve 198.

57 Kur'an L/36.

58 Suriyeli meşhur İsmâilî şeyhidir. XII. asırda yaşamış olup 1192 yılında Suriye'de ölmüştür. Bkz. Guyard (S), Un grand maître des assassins au temps de Saladin, Paris, 1877, s. 51 vd.